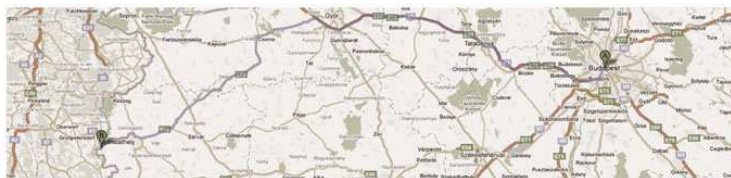

PUBLIC ART 2009 PÁLYÁZAT FELSŐCSATÁR
Horváth Csaba Árpád

VIZUÁLIS TERV

*Dr. Korom Mihály elvtárs igazságügyi miniszter
a termelészövetkezetek asszonyaival (1969)*

A közösségeknek elsősorban az önmeghatározás végett van szükségük a múltra. Egy mikroközösség identitása nagyban függ kollektív emlékezetének konstrukciójától. Munkám témájaként ebből a rendszerből választottam ki két nagyon fontos alapelemet: a nyelvet, valamint a rítusokat és ünnepeket.

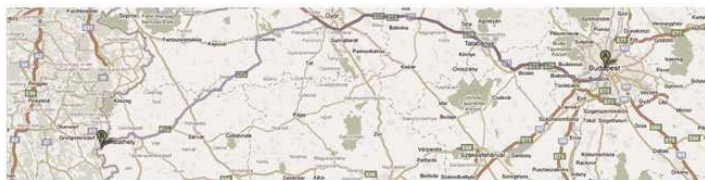
A falu futballesapata: 1948-ban

Termelészövetkezeti tagok (1961)

PUBLIC ART 2009 PÁLYÁZAT FELSŐCSATÁR
Horváth Csaba Árpád

VIZUÁLIS TERV

A helyszínt, a nyugati határszélen fekvő kicsiny falvat személyes kötődés miatt választottam, édesanyám onnan származik. Felsőcsatár horvát nemzetiségű falu, ahová a tengerparti horvátokat még a mohácsi csata előtti időkben telepítették be. Zavaros -a kor körülményeinek megfelelő- birtokviszonyok szerint gyakran gazdát cserélő jobbágyfalu volt viszonylag homogén népességgel. A horvát nyelv, melyet a helyiek beszélnek,- egyben édesanyám anyanyelve- számomra teljesen ismeretlen. Nincs köze az irodalmi horváthoz, sokkal inkább egy archaikus nyelvallapot. Egy tíz évvel ezelőtti nyaraláshoz köthető az élmény, mely tudatosította bennem különösségét. Egy idős bácsitól útbaigazítást kérő édesanyám könnyeket csalt az öregúr szemébe, mivel dédnagyanyja beszédét idézte fel. Máshol inkább barátságos mosolygást váltottak ki az archaikus szavak. Képzelnék nekünk milyen különös, ha valaki az ötszáz évvel ezelőtti magyar nyelven szólna hozzánk.

Ez az archaikus horvát nyelv a 19. század elején elkezdődő iparosodással, és az azzal összefüggő modernizációval párhuzamosan lassú erodálódásnak nézett elébe, melynek hatása ma is érezhető.

A kapcsolatom a közösséghez családi alapon determinált, tehát részben belülről ismerem azt, másrészt -a nyelv ismeretének hiányából következően- kívülállónak érezhetem magam. Bízom benne, hogy ez a kapcsolatom a kívülállósággal együtt biztosít egyfajta objektivitást.